

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže a soudců Mgr. Věry Jachurové a Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobce: **T. B.**
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Janem Dánou
se sídlem Praha 1, Václavské náměstí 837/11

proti

žalovanému: **Finanční arbitř**
se sídlem Praha 1, Legerova 1581/69

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného o námitkách ze dne 11. 5. 2019
č.j. FA/SR/ZP/878/2017-66

takto:

- I. Rozhodnutí finančního arbitra o námitkách ze dne 11. 5. 2019 č.j. FA/SR/ZP/878/2017-66 a rozhodnutí finančního arbitra ze dne 25. 3. 2019 č.j. FA/SR/ZP/878/2017-59 se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 11.228,- Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce advokáta Mgr. Jana Dáni.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 5. 2019 č.j. FA/SR/ZP/878/2017-66 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný zamítl námitky žalobce a potvrdil usnesení finančního

arbitra ze dne 25. 3. 2019 č.j. FA/SR/ZP/878/2017-59 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím bylo řízení ve věci vrácení částky ve výši 210.900,- Kč a příslušenství ve výši zákonného úroku z prodlení z důvodu neplatnosti pojistné smlouvy životního pojištění č. 10015409 zastaveno podle § 14 odst. 1 písm. b) zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“).

2. Žalovaný v napadeném rozhodnutí odmítl namítanou nečinnost i tvrzení žalobce, že již dne 29. 5. 2018 byly shromážděny všechny podklady pro rozhodnutí. Právě proto, že tomu tak nebylo, vyzýval jak žalobce, tak i Instituci k poskytnutí další součinnosti. Ačkoli dne 29. 5. 2018 vyzval strany k seznámení s podklady pro vydání nálezu, s ohledem na potřebu dalšího dokazování a za účelem shromáždění dalších podkladů opakovaně vyzýval Instituci i žalobce k předložení dalších podkladů či podání ústního vysvětlení.
3. Žalovaný dále zdůraznil, že finanční arbitr je mimosoudním orgánem řešení spotřebitelských sporů na finančním trhu, který byl zřízen na základě požadavků práva Evropské unie a jako takový, byť je do této soustavy legislativně zařazen, není správním orgánem v běžně pojímaném slova smyslu. Základní zásadou řízení před finančním arbitrem je přivést strany sporu ke smíru tak, aby bylo naplněno poslání orgánu mimosoudního řešení sporů, tedy bezplatně co do nákladů na zahájení řízení a bez nákladů na právní zastoupení a bez nákladů na soudní přezkum dosáhnout vyřešení sporu slabší strany – spotřebitele. V řízení před finančním arbitrem nejde o možnost spor projednat a poté rozhodnout, ale především o smírné řešení sporu. Finanční arbitr potřebuje znát bližší skutkové okolnosti daného případu, aby se mohl pokusit o odpovídající smírné řešení sporu.
4. Pokud se jedná o jednotlivé důvody podání ústního vysvětlení, žalovaný odkázal na odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí, v němž bylo vysvětleno, jaké úvahy vedly finančního arbitra rozhodujícího v prvním stupni řízení k provedení příslušných úkonů. Učinění těchto úkonů v rámci podání ústního vysvětlení, tedy v rámci jednoho kontaktu s žalobcem, žalovaný považuje za hospodárné.
5. K tomu, aby finanční arbitr mohl prohlásit pojistnou smlouvu za neplatnou, musí nejdříve uzavřít, že tvrzený nedostatek pojistné smlouvy nelze odstranit výkladem, popřípadě objasněním skutkových okolností, za nichž byl právní úkon učiněn. V této souvislosti žalovaný poukázal na to, že zástupce žalobce podává k finančnímu arbitrovi desítky vzorových návrhů, které obsahují velké množství nepřesností a nesrovnalostí, případně totožné vylíčení některých rozhodných skutečností, což žalovaný považuje za vysoce nepravděpodobné. Zástupce žalobce také často odmítá řádně reagovat na výzvy finančního arbitra se vzorovým odůvodněním, že si navrhovatel podrobnosti nepamatuje. Z úřední činnosti finančního arbitra však naopak vyplývá, že spotřebitelé, kteří se na podání ústního vysvětlení dostaví, si často na skutečnosti významné pro posouzení sporu vzpomenu. Žalovaný dále poukázal na samotný návrh na zahájení řízení ze dne 15. 8. 2017, v němž zástupce žalobce citoval z pojistné smlouvy věty, které v ní nejsou (například definici zakladatele pobočky instituce) nebo bod XIII. námitek proti prvostupňovému rozhodnutí, v němž zástupce žalobce zjevně omylem uvádí i jiné důvody neplatnosti pojistné smlouvy, než které tvrdil dříve. Nelze též přehlédnout, že žalobce odmítal účast na podání ústního vysvětlení mj. s odkazem na „Vyjádření klienta k produktové smlouvě“ (19. 2. 2019 a 9. 5. 2019), která nemohla objasnit veškeré nesrovnalosti ve spisovém materiálu, jelikož odpovídala na některé stejné otázky různým způsobem.

6. Žalovaný odmítl argumentaci žalobce, že namítané vady pojistné smlouvy vyplývají z jejího textu, a proto není nutné zjišťovat další okolnosti jejího uzavření. Odmítl též to, že by v případech absolutní neplatnosti pojistných smluv nebyly relevantní zvláštnosti uzavření pojistných smluv u jednotlivých navrhovatelů, a to nejen s ohledem na judikaturu (např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2003 sp. zn. 32 Odo 119/2003), ale i na otázku subjektivní promlčecí doby atd. Za lichou označil argumentaci žalobce, že smluvní dokumentace k pojistné smlouvě je běžně dostupná, neboť finanční arbitr musí mít z důvodu objektivního posouzení nároku jednoznačně prokázáno mj. to, jakou smluvní a související dokumentaci žalobce před podpisem pojistné smlouvy skutečně obdržel. Bez významu nemusí být dokumentace, kterou žalobce obdržel i v průběhu trvání pojistné smlouvy, resp. při jejím ukončení, a to například v souvislosti se subjektivní promlčecí dobou jeho případných práv apod.
7. Návrh na zahájení řízení, který žalobce finančnímu arbitrovi předložil, neobsahoval mj. pojistku, písemná potvrzení o uzavření pojistné smlouvy, přehled poplatků, pravidelné výpisy o stavu pojištění a veškerou komunikaci žalobce s institucí. Žalobce na výzvu finančního arbitra předložil pouze žádost o sdělení informací o smlouvách životního pojištění ze dne 20. 4. 2017 spolu s podacím razítkem, aniž by vysvětlil, z jakého důvodu žádnou další smluvní dokumentaci nemá.
8. Žalovaný zdůraznil, že jak žalobce, tak i instituce v průběhu řízení opakovaně předkládali odlišné verze smluvní i související dokumentace pojistné smlouvy. Instituce pak v rámci podání ústního vysvětlení sdělila finančnímu arbitrovi některé nové skutečnosti a předložila nové důkazy. Žalovaný proto odmítl námitku žalobce, že z průběhu řízení nevyplývají nesrovnalosti se smluvní dokumentací pojistné smlouvy, neboť právě v reakci na instituci předložené podklady požadoval finanční arbitr rovněž po žalobci, aby předložil svou kompletní originální verzi. Z těchto důvodů proto finanční arbitr požadoval, aby se žalobce osobně zúčastnil podání ústního vysvětlení, neboť to byl především žalobce a nikoli jeho zástupce, kdo byl přítomen uzavírání pojistné smlouvy a kdo tak mohl veškeré nejasnosti finančnímu arbitrovi vysvětlit.
9. Žalovaný též odmítl námitku žalobce, že finanční arbitr zjišťoval nepotřebné skutečnosti, protože v jiných řízeních takto zjištěné skutečnosti nezohledňuje a vydává nálezy s totožným zněním. Pokud finanční arbitr rozhodl v některých řízeních stejně a návrhy navrhovatelů zamítl, vyšel ze zjištění, že pojistné smlouvy lze vyložit, případně že jejich předmětem je pojištění, a tudíž nejsou neplatné. Jelikož v těchto řízeních finanční arbitr nezjistil skutečnosti, které by ovlivnily závěr o platnosti pojistných smluv, nemohly se takové skutečnosti promítnout ani do písemného odůvodnění nálezů. To však neznamená, že pokud by finanční arbitr v řízení žalobce nezjistil další relevantní skutečnosti, nerozhodl by jinak. Řízení ve věci žalobce má navíc oproti dříve rozhodnutým sporům významná specifika, neboť hlavní formulář pojistné smlouvy na rozdíl od jiných smluv instituce například vůbec neobsahuje zmínku o zahraniční právnické osobě, jak mylně uvádí žalobce v návrhu. V posuzovaném případě by mohla mít význam i skutečnost, že žalobce uzavřel s institucí více smluv.
10. Žalovaný také poukázal na to, že zástupce žalobce podal vzorový návrh na zahájení řízení, který ve stejné podobě podávají i jiní právní zástupci navrhovatelů. Zástupce žalobce je tak zjevně v kontaktu s jinými právními zástupci, kteří obdobně podávají vzorová vyjádření a u kterých finanční arbitr již zjistil, že tak činí bez součinnosti s navrhovatelem. Z těchto důvodů proto žalovaný pochybuje, zda má žalobce skutečně zájem na vedení řízení před

finančním arbitrem, resp. zda mezi žalobcem a jeho zástupcem nedošlo k postoupení práv a povinností z pojistné smlouvy, což by vylučovalo příslušnost finančního arbitra k rozhodování sporu.

11. Za účelný důvod nařízeného ústního vysvětlení žalovaný považuje i ústní poučení žalobce a jeho zástupce o zásadách řízení před finančním arbitrem, jelikož zástupce žalobce, resp. žalobce rozporuje postup finančního arbitra, který usiluje o spolehlivé zjištění skutkových okolností uzavření pojistné smlouvy, spravedlivé rozhodnutí a zároveň se chce vyvarovat toho, aby řízení a jeho výsledek nezatížil ani jinými vadami (například nicotností).
12. K námitce, že předmětem ústního vysvětlení nemohlo být smírné řešení sporu, pokud k němu nebyla přizvána instituce, žalovaný uvedl, že smíru mezi stranami sporu dosahuje i sdělením dosavadních skutkových zjištění a jejich předběžným právním posouzením. Účelem podání ústního vysvětlení je vyjasnění, případně doplnění návrhu na zahájení řízení, možnost finančního arbitra bezprostředně reagovat na žalobcem uváděné skutečnosti a i rychlejší a efektivnější projednání sporu. Žalovaný neshledal důvod pro to, aby instituci opakovaně zatěžoval a nařizoval jí podání ústního vysvětlení společně s žalobcem, neboť instituce v řízení opakovaně předkládala podrobná vyjádření a požadované podklady, ve kterých finanční arbitr spatřoval nejasnosti, přičemž se na rozdíl od žalobce několikrát zúčastnila podání ústního vysvětlení.
13. Finanční arbitr ve výzvě ze dne 20. 2. 2019 vysvětlil, že žalobcem předložené „Vyjádření klienta k produktové smlouvě“ nepovažuje za dostatečné, a podání ústního vysvětlení tak nadále považuje za nezbytné. Vyplněný vzorový dotazník zástupce žalobce v žádném případě nereaguje na veškeré zamýšlené dotazy, resp. další úkony finančního arbitra, neboť z něho další otázky související s předmětem sporu spíše vyplývají, než aby byly objasněny. Tuto skutečnost potvrzuje rovněž „Vyjádření klienta k produktové smlouvě“ ze dne 2. 5. 2019, které vykazuje zcela zjevné odlišnosti a rozpory od totožného dokumentu, který žalobce doručil finančnímu arbitrovi již dne 19. 2. 2019. Pokud se zástupce žalobce podání ústního vysvětlení ohledně obdobného sporu s institucí pravidelně neúčastní, nemůže vědět, které další konkrétní otázky chtěl finanční arbitr žalobci položit.
14. Žalovaný dále zdůraznil, že zákon o finančním arbitrovi obsahuje vlastní úpravu podání ústního vysvětlení, a proto není dán důvod pro rozšiřování podmínek pro nařízení ústního vysvětlení ve smyslu § 49 správního řádu. Finanční arbitr postupoval v intencích zákona o finančním arbitrovi, pokud vyžadoval ústní vysvětlení, což nelze považovat za postup proti smyslu Směrnice o alternativním řešení spotřebitelských sporů. Odmítl argumentaci žalobce, že podání ústního vysvětlení je v řízení před finančním arbitrem namísto pouze tehdy, není-li možné věc vyřešit písemně. V takovém případě by nebylo možné nařídit ústní vysvětlení prakticky v žádné situaci, neboť jeho obsah je finanční arbitr podle správního řádu povinen zaznamenat do protokolu, a u všech nařízených ústních vysvětlení by proto bylo možné argumentovat tím, že nejsou důvodné, protože informace od osoby podávající ústní vysvětlení by bylo možné opatřit písemně.
15. Žalovaný uzavřel, že bylo v silách žalobce poskytnout požadovanou a odůvodněnou součinnost, přičemž odmítání součinnosti ze strany zástupce žalobce představuje pouze snahu o přenesení odpovědnosti za prokázání tvrzení žalobce na finančního arbitra, tedy usnadnění práce a snížení nákladů právního zástupce žalobce v souvislosti s uplatněním nároku žalobce.

16. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce předně konstatoval, že finančnímu arbitrovi předložil rozsáhlou argumentaci, ve které podrobně doložil jednotlivé vady vedoucí k absolutní neplatnosti pojistné smlouvy a předložil veškeré písemné podklady, ze kterých tyto vady vyplývají a které měl k dispozici.
17. V prvním žalobním bodě namítl, že z obsahu výzvy ze dne 29. 5. 2018 vyplývá, že finanční arbitr měl již před jejím odesláním shromážděny podklady pro rozhodnutí. S ohledem na dikci ustanovení § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi lze dovodit, že přede dnem 29. 5. 2018 začala běžet lhůta 90 dnů od shromáždění všech podkladů. Žalobce tak mohl legitimně očekávat, že postup finančního arbitra povede v souladu se zákonem a zákonnými principy k rozhodnutí ve věci. Lhůta pro vydání rozhodnutí uplynula nejpozději v srpnu 2018. Žalovaný se s námitkou vztahující se k nečinnosti řádně nevypořádal.
18. Ve druhém žalobním bodě žalobce namítl nedůvodnost a nezákonnost nařízení podání ústního vysvětlení i ústního jednání. Podle žalobce je nepochopitelné, aby správní orgán v procesní situaci, kdy je v takovém prodlení s vydáním rozhodnutí a kdy má shromážděny všechny potřebné podklady, nařizoval podání ústního vysvětlení a ústní jednání z chabých důvodů, které finanční arbitr uvedl ve výzvě ze dne 22. 1. 2019.
19. K požadavku finančního arbitra vyjasnit okolnosti uzavření, průběhu a ukončení pojistné smlouvy žalobce namítl, že veškeré informace finančnímu arbitrovi písemně sdělil. Upozornil na to, že vzhledem k důvodům neplatnosti pojistné smlouvy jsou témata ústního jednání zcela irelevantní, neboť důvodem neplatnosti je systémová vada pojistné smlouvy, na kterou nemá vliv individuální způsob sjednání či ukončení smlouvy. Finanční arbitr disponuje veškerými důkazními prostředky, které tuto vadu prokazují, tj. zejména pojistnou smlouvou samotnou. Žalobce též namítl, že ve věci skutkově stejných sporů s institucí přitom finanční arbitr vychází pouze z obsahu pojistných smluv a informací, které jsou v obchodním rejstříku, tedy z důkazů, které má v případě žalobce již k dispozici. Finanční arbitr tak účelově nastiňuje témata ústního jednání, o kterých dopředu ví, že odpovědi žalobce nebude pro své rozhodnutí potřebovat.
20. K deklarované potřebě přezkoumání podmínek řízení žalobce namítl, že finanční arbitr měl jako správní orgán posoudit podmínky řízení bezprostředně poté, co bylo řízení zahájeno. Pokud tak neučinil, jednal protiprávně. Skutečnost, zda jsou naplněny podmínky řízení před finančním arbitrem, zcela jasně vyplývá z návrhu na zahájení řízení, což si finanční arbitr může posoudit bez účasti žalobce na ústním jednání. Jelikož se od podání návrhu na straně žalobce, pokud jde o podmínky řízení, nic nezměnilo, je v rozporu se zásadami dobré správy, zejména se zásadou hospodárnosti, jsou-li podmínky přezkoumávány po téměř roce a půl od zahájení řízení.
21. K potřebě poučení žalobce a jeho zástupce o průběhu a zásadách řízení žalobce především uvedl, že byl svým právním zástupcem v tomto ohledu dostatečně poučen. Pokud řízení probíhá již přes rok, je takové odůvodnění potřeby ústního vysvětlení velice podivné.
22. K projednání možnosti smírného řešení sporu žalobce předně uvedl, že se již k této otázce vyjádřil. Upozornil zároveň na to, že by bylo vhodné, aby na ústní jednání byla pozvána též instituce, neboť projednat smír mohou pouze strany sporu, nikoli pouze jedna strana a finanční arbitr.

23. Ve třetím žalobním bodě žalobce namítl, že důvodem neplatnosti pojistné smlouvy jsou systémové vady, které jsou u většiny pojistných smluv sjednávajících životní pojištění s institucí totožné. Žalobce si zvolil zástupce, který zastupuje více podobně postižených klientů instituce. Argumentace uvedená v návrzích na zahájení řízení je podobná vzhledem k tomu, že napadené smlouvy mají totožné vady. Individuální odlišnosti vyplývající z rozdílnosti postižených spotřebitelů jsou v otázce absolutní neplatnosti pojistné smlouvy zcela irelevantní. Vzhledem k tomu, že jde o objektivní vady pojistných smluv zjevné při právním posouzení smluvní dokumentace, nemůže vzniknout pochybnost o vylíčení skutkových okolností ze strany žalobce. Totožná argumentace v případě totožných vad pojistných smluv u více klientů neměla podle názoru žalobce finančního arbitra znepokojovat též proto, že finanční arbitr sám spory s institucí rozhoduje nálezy s naprosto totožným zněním.
24. Žalobce v řízení před finančním arbitrem své zastoupení řádně prokázal, přičemž jeho zastoupení i nadále trvá. Pochybnosti finančního arbitra, zda má žalobce skutečně zájem na vedení řízení před finančním arbitrem, jsou velice podivné. Žalobce v této souvislosti uvedl, že svá práva a povinnosti z pojistné smlouvy nepostoupil.
25. Ve čtvrtém žalobním bodě žalobce namítl, že finanční arbitr vydal ve věci skutkově stejných sporů s institucí několik nálezů, přičemž odůvodnění těchto nálezů je naprosto totožné. Ve všech těchto řízeních byli navrhovatelé opakovaně vyzýváni k odpovědím na otázky vztahující se k průběhu předsmluvní fáze. Ani v jednom z těchto sporů však finanční arbitr informace takto získané pro své právní závěry ve věci nevyužil. Žádná z odpovědí těchto navrhovatelů neměla na právní posouzení finančního arbitra sebemenší vliv. Žalobce se ve vyjádření ke shromážděným podkladům ze dne 16. 7. 2018 také obšírně vyjádřil k tomu, jaké měl a mohl mít informace o pojistiteli. Finanční arbitr však ve svých právních závěrech vychází pouze z obsahu pojistných smluv a informací, které jsou v obchodním rejstříku. Z porovnání nálezů č.j. FA/SR/ZP/76/2017-19, č.j. FA/SR/ZP/916/2017-21 a č.j. FA/SR/ZP/577/2017-22 vyplývá, že finanční arbitr se navrhovatelů dotazuje na věci, o kterých ví, že je ke svému rozhodnutí nepotřebuje.
26. V pátém žalobním bodě žalobce namítl, že finanční arbitr vyzval žalobce k odstranění vad návrhu pouze výzvou ze dne 15. 9. 2017. V této výzvě není žádná zmínka o nesprávné verzi pojistných podmínek. Finanční arbitr poté vůči žalobci učinil ve věci další procesní krok až dne 29. 5. 2018, kdy žalobce vyzval k vyjádření ke shromážděným podkladům před vydáním nálezu, kdy měl zjevně shromážděny podklady pro rozhodnutí. Z postupu finančního arbitra tedy nevyplynul žádný problém s pojistnými podmínkami. Žalobce též upozornil na to, že finančnímu arbitrovi je známo, že pojistné smlouvy, které uzavírá instituce, mají běžně dostupné pojistné podmínky, které existují v několika časových verzích. V případě pochybností, zda je ve spise založena správná časová verze, stačilo porovnat datum uzavření konkrétní pojistné smlouvy s některou běžně dostupnou časovou verzí pojistných podmínek a spárovat je, či učinit písemný dotaz na účastníky řízení. V takovém případě nebylo třeba svolávat ústní jednání.
27. V šestém žalobním bodě žalobce namítl, že finanční arbitr neměl žádný důvod zpochybňovat svou příslušnost. I pokud by nějaké pochybnosti měl, mohl se žalobce dotázat písemně. Nařizovat podání ústního vysvětlení z důvodu, který z daného sporu nevyplývá, je v rozporu se zákonem.

28. V sedmém žalobním bodě žalobce namítl, že chabé důvody uvedené finančním arbitrem jsou účelově vykonstruované s cílem řešit nezákonný postup finančního arbitra, a prodlužovat tak uměle lhůtu pro vydání rozhodnutí. Žalobce poskytl finančnímu arbitrovi veškerou součinnost, přičemž je zjevné, že více informací ani dokumentů již předložit nemůže, neboť jimi nedisponuje. Ústní vysvětlení tudíž nemůže vést k získání dalších informací ke sporu.
29. V osmém žalobním bodě žalobce namítl, že nařízení ústního jednání nebylo ve smyslu § 49 odst. 1 správního řádu nezbytné a naopak bylo v rozporu se zásadou legality i se zásadou písemnosti správního řízení. Postup finančního arbitra byl též v rozporu s § 6 odst. 2 správního řádu, neboť nepřiměřeně zatěžuje žalobce, kterému vznikají zbytečné náklady, a tudíž majetková újma. Žalobce v této souvislosti odkázal na znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/11/EU ze dne 21. 5. 2013 o alternativním řešení spotřebitelských sporů, z níž vyplývá, že v rámci alternativního řešení sporů by obě strany měly mít možnost předložit své informace a důkazy, aniž by musely být fyzicky přítomny. Finanční arbitr též postupuje v rozporu s principem spravedlivého procesu, jestliže ústní jednání nařizuje standardně bez účasti instituce a ignoruje žádosti navrhovatelů o účast druhé strany.
30. V devátém žalobním bodě žalobce namítl, že důvodem pro zastavení řízení nemůže být jakákoliv forma nesoučinnosti účastníka řízení. Neposkytnutí součinnosti, které nevede k nemožnosti projednat věc z obsahového hlediska, nemůže vést k zastavení řízení ve smyslu § 14 odst. 1 písm. b) zákona o finančním arbitrovi. Součinnost musí být s ohledem na dikci předmětného ustanovení potřebná. Informace, které finanční arbitr uvedl jako důvod pro nařízení jednání, pro rozhodnutí potřebné nejsou. S odkazem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 2 Azs 76/2015-24 žalobce poukázal na to, že se musí jednat o vadu, která svou povahou skutečně brání pokračování v řízení. Zastavení řízení není trestem vůči účastníkovi řízení, jak se pravděpodobně domnívá finanční arbitr, nýbrž zákonným řešením pro případ, že v řízení není možno dále pokračovat. Vzhledem k tomu, že vady pojistné smlouvy vedoucí k její absolutní neplatnosti vyplývají z ujednání této smlouvy, jejich neurčitosti a jejich nesouladu se zákonem, je pro posouzení, zda je pojistná smlouva platná či nikoli, relevantní její samotný text.
31. V desátém žalobním bodě žalobce namítl, že dne 9. 5. 2019 se k podání ústního vysvětlení u finančního arbitra dostavil zástupce žalobce. Pokud žalovaný v napadeném rozhodnutí akcentoval, že samotný žalobce svoji opakovanou neúčast opět nijak neodůvodnil a součinnost neposkytl, zřejmě nechápe princip právního zastoupení ve sporném správním řízení ve smyslu § 33 správního řádu. Žalobce zmocnil advokáta, aby jeho jménem v tomto řízení jednal. Finanční arbitr si rovněž nesprávně vykládá, že se řízení před ním řídí zásadou materiální pravdy a nikoli zásadou formální pravdy, jak ji definuje ustanovení § 141 odst. 4 správního řádu.
32. V jedenáctém žalobním bodě žalobce namítl, že postup finančního arbitra je vůči němu šikanózní. Finanční arbitr dává opakovaně najevo silnou averzi vůči právním zástupcům navrhovatelů, což se projevuje zaujatým a nespravedlivým postupem v jednotlivých sporech. Toto se týká též právního zástupce žalobce. Finanční arbitr využívá jakékoli procesní možnosti k tomu, aby postihl právní zástupce, kteří trvali na tom, aby odstranil několikaletou nečinnost prostřednictvím žalob na nečinnost. Projevem systémové šikany ze strany finančního arbitra je mimo jiné hromadné a zbytečné nařizování ústních jednání,

jejichž zjevným cílem je zatěžovat jednotlivé navrhovatele a jejich právní zástupce, a oslabit tak jejich snahy o řešení sporů.

33. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě odkázal na odůvodnění prvoinstančního i napadeného rozhodnutí. Uvedl, že zástupce žalobce doručuje žalovanému vzorové návrhy a typově shodná podání, která nereflktují skutkový stav toho kterého řízení včetně specifikace jednotlivých smluvních typů pojistných smluv, konkrétní okolnosti daného řízení a jeho stav. Tak tomu bylo i v nyní projednávaném případě. Zástupce žalobce tak snižuje věrohodnost předkládaných vyjádření a podkladů. Pausálně odmítá poskytovat žalovanému součinnost, včetně předkládání důkazních prostředků s tím, že by měl žalovaný jednotlivé navrhovatele co nejméně zatěžovat a veškeré potřebné podklady by si měl obstarat sám. Ani v žalobě žalobce nereagoval na zjevné nesprávnosti, které dříve uvedl, popřípadě na jiné zásadní skutečnosti, ačkoli na ně byl žalovaným v napadeném rozhodnutí výslovně upozorněn (například na skutečnost, že žalovaný o stejné pojistné smlouvě dosud nikdy nerozhodl, že žalobce předložil dvě různě vyplněná „Vyjádření klienta k produktové smlouvě“, že strany sporu opakovaně předložily různé pojistné podmínky, případně na to, že žalobce ani jeho zástupce nemohli znát veškeré otázky, které jim chtěl žalovaný položit atd.).
34. Ačkoli dne 29. 5. 2018 vyzval žalovaný žalobce k seznámení s podklady pro vydání nálezů, s ohledem na potřebu dalšího dokazování a shromažďování dalších podkladů následně opakovaně vyzýval instituci i žalobce k předložení dalších podkladů či podání ústního vysvětlení. O skutečnosti, že dosud nemá v řízení shromážděny veškeré podklady pro vydání rozhodnutí, informoval žalobce již dne 12. 10. 2018, kdy jej současně vyzval k předložení originálu pojistné smlouvy včetně souboru dokumentů obsahujícího příslušné podmínky.
35. Pokud byl žalobce nespokojen s průběhem řízení ohledně jeho délky, mohl již dříve vyzvat žalovaného k opatření proti nečinnosti a podat i příslušnou žalobu. Žalovaný je přesvědčen, že ani jeho případná nečinnost nijak neopravňuje žalobce k jeho nesoučinnosti. Zároveň odmítl tvrzení žalobce, že by ústní vysvětlení nemohlo vést k získání dalších informací ke sporu. V prvoinstančním i napadeném rozhodnutí dostatečně vysvětlil, že u problematiky nesprávného označení smluvní strany je třeba v souladu se soudní judikaturou zkoumat i další okolnosti uzavření a průběhu pojistné smlouvy, což žalovaný zamýšlel učinit, pokud přímo po žalobci požadoval vyličení předsmluvní fáze pojistné smlouvy (například jaké pojistné podmínky a v jaké formě vlastně obdržel), skutečnosti rozhodné pro subjektivní promlčecí dobu atd.
36. Z dosavadní zkušenosti žalovaného s nařizováním ústních vysvětlení v případech, kdy návrh směřuje proti instituci a spotřebitel je zastoupen zástupcem, jednoznačně vyplývá účelovost podávaných vysvětlení. V posuzovaném případě nemohl finanční arbitr přehlédnout, že žalobce, resp. jeho zástupce odmítali podání ústního vysvětlení mj. s tím, že ho zcela nahrazuje „Vyjádření klienta k produktové smlouvě“, přitom toto vyjádření předložili ve dvou odlišných verzích, čímž do řízení vnesli další pochybnosti.
37. Žalovaný odmítl i zjednodušující argumentaci o systémové vadě pojistných smluv a možnosti činit totožná vyjádření v těchto věcech. I vyjádření samotného navrhovatele může mít podle něj zásadní význam například pro stanovení počátku běhu subjektivní promlčecí doby jeho nároku. Proto žalovaný odmítl vzorové vyjádření zástupce, že by skutečnosti získané od spotřebitele nikdy neměly vliv na výsledek řízení. Zdůraznil, že

instituce za několik desítek let vytvořila větší množství různých produktů, které se liší od samotné jejich povahy až například právě po identifikaci instituce, což žalovaný rovněž nemůže přehlížet, a paušalizovat tak veškeré spory. Řízení ve věci žalobce má navíc oproti dříve rozhodnutým sporům, na která zástupce žalobce poukazuje, významná specifika, neboť hlavní formulář pojistné smlouvy na rozdíl od jiných smluv instituce například vůbec neobsahuje zmínku o zahraniční právnické osobě. Význam by v posuzovaném případě mohla mít i skutečnost, že žalobce uzavřel s institucí více smluv.

38. Zástupce žalobce je zjevně v kontaktu s jinými právními zástupci, kteří podávají vzorová vyjádření a u kterých žalovaný zjistil, že tak činí bez součinnosti s navrhovatelem. Žalovaný proto důvodně pochybuje o tom, zda má žalobce skutečně zájem na vedení řízení před žalovaným, resp. zda mezi ním a zástupcem nedošlo k postoupení práv a povinností z pojistné smlouvy, což by vylučovalo příslušnost žalovaného k rozhodování sporu.
39. Argumentaci žalobce o tom, že finanční arbitr stranám sporu odpírá právo na spravedlivý proces, jestliže k podání vysvětlení vyzve pouze žalobce a nikoli též instituci, považuje žalovaný za účelovou. Žalovaný je povinen z podání ústního vysvětlení pořídit protokol, a proto nejedná s účastníkem řízení neformálně.
40. Instituce a žalobce v řízení opakovaně předkládali podrobná vyjádření a požadované podklady, ve kterých žalovaný spatřoval nejasnosti. Proto celkem třikrát nařídil instituci podání ústního vysvětlení, kterého se instituce na rozdíl od žalobce řádně zúčastnila. S ohledem na přetrvávající rozpory v tvrzeních a odlišnou smluvní dokumentaci předloženou oběma stranami sporu nařídil žalovaný podání ústního vysvětlení žalobcem. Tím, že se žalobce, jehož osobní účast finanční arbitr výslovně požadoval, ve stanovených termínech podání vysvětlení nezúčastnil, neodstranil vady řízení, které bránily v jeho dalším pokračování a řádném projednání žádosti.
41. Žalovaný též odmítl námitku týkající se jeho údajného šikanózního postupu. Nařízením podání ústních vysvětlení v žádném případě nechtěl řízení prodlužovat či dokonce v jakémkoli smyslu „trestat“ žalobce. Podání ústního vysvětlení nařídil mimo jiné z důvodu možnosti bezprostředně reagovat na žalobcem uváděné skutečnosti, a tedy v konečném důsledku z důvodu objektivnějšího, rychlejšího a efektivnějšího projednání sporu. Tvrzení žalobce o zaujatém a nespravedlivém postupu vůči spotřebitelům jsou nepodložená a pravděpodobně založená na nepochopení institutu finančního arbitra.
42. V replíce k vyjádření žalovaného žalobce uvedl, že toto vyjádření neobsahuje žádné relevantní právní argumenty, kterými by se žalovaný vypořádal s tvrzeními a právními názory žalobce. Obsahem vyjádření jsou spekulativní osobní výpady vůči žalobci i jeho právnímu zástupci, které nemají ve sporu žádnou relevanci.
43. Po provedeném řízení soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek relevantních důvodů.
44. Při rozhodování soud vycházel zejména z následující právní úpravy:
45. Podle § 1 písm. e) zákona o finančním arbitrovi platí, že *k rozhodování sporu spadajícího jinak do pravomoci českých soudů je příslušný též finanční arbitr (dále jen „arbitr“), jedná-li se o spor mezi spotřebitelem a pojistitelem nebo pojišťovacím zprostředkovatelem při distribuci životního pojištění nebo při výkonu práv a plnění povinností ze životního pojištění.*

46. Podle § 12 odst. 5 zákona o finančním arbitrovi platí, že *v průběhu řízení je arbitr oprávněn vyžadovat od účastníků řízení předložení veškerých důkazů na podporu jejich tvrzení, a to včetně podání ústního vysvětlení.*
47. Podle § 14 odst. 1 písm. b) zákona o finančním arbitrovi platí, že *arbitr řízení usnesení též, jestliže navrhovatel neodstranil přes výzvu arbitra nedostatky návrhu nebo neposkytl přes výzvu arbitra potřebnou součinnost; o tom musí být navrhovatel arbitrem poučen.*
48. Podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi platí, že *arbitr rozhoduje ve věci samé bez zbytečného odkladu nálezem, nejdéle však do 90 dnů od shromáždění všech podkladů nutných pro rozhodnutí; nelze-li ve zvlášť složitých případech, vzhledem k povaze věci rozhodnout ani v této lhůtě, lhůta se přiměřeně prodlouží, nejvýše o dalších 90 dnů.(...)*
49. Podle § 24 zákona o finančním arbitrovi platí, že *v řízení podle tohoto zákona se postupuje podle správního řádu, nestanoví-li tento zákon jinak.*
50. Podle § 68 odst. 1 správního řádu platí, že *rozhodnutí obsahuje výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků.*
51. Podle § 68 odst. 3 správního řádu platí, že *v odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.*
52. Soud předně uvádí, že nesdílí názor žalovaného, že finanční arbitr v prvoinstančním rozhodnutí dostatečně vysvětlil, proč považoval zjišťování dalších okolností za nezbytné. Nutno dodat, že ani žalovaný nevnesl do odpovědi na tuto stěžejní otázku světlo, pokud v odůvodnění napadeného rozhodnutí v zásadě jen zopakoval zcela obecnou argumentaci finančního arbitra uvedenou v prvoinstančním rozhodnutí. Smyslem aplikované právní úpravy zakotvené v ustanovení § 14 odst. 1 písm. b) zákona o finančním arbitrovi skutečně není to, aby finanční arbitr zastavil řízení vždy tehdy, jestliže mu navrhovatel neposkytne jakoukoli součinnost, ale pouze v případě neposkytnutí takové součinnosti, která je potřebná pro rozhodnutí ve věci, tj. pro vydání nálezu podle § 15 zákona o finančním arbitrovi. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že smyslem zřízení institutu finančního arbitra je podle důvodové zprávy k zákonu o finančním arbitrovi to, aby spotřebitel mohl namísto mnohdy nákladnějšího či zdlouhavého soudního řízení zvolit efektivnější prostředek pro řešení svého sporu. Úkony, které finanční arbitr v průběhu řízení činí, proto primárně směřují k tomu, aby byl spor mezi navrhovatelem a institucí vyřešen věcně, tj. vydáním nálezu. Ze systematického členění zákona o finančním arbitrovi vyplývá, že skončení řízení formou rozhodnutí o zastavení řízení předchází meritornímu posouzení podaného návrhu. Z toho je třeba dovodit, že důvodem pro zastavení řízení mohou být jen takové skutkové nebo právní okolnosti, které brání věcnému posouzení návrhu. V případě důvodu vymezeného v ustanovení § 14 odst. 1 písm. b) zákona o finančním arbitrovi se proto musí jednat o nedostatek věcně či právně kvalifikované součinnosti, která je nezbytná pro věcné vyřešení sporu. Finanční arbitr je přitom povinen řádně odůvodnit jednak potřebu této součinnosti, jednak v případě, že součinnost není navrhovatelem poskytnuta, vyložit své úvahy, kterého ho vedly k závěru, že v řízení nelze pokračovat a je třeba řízení zastavit. Tyto úvahy musí být dostatečně konkrétní a opřené o individualizovaná zjištění v dané věci takovým způsobem, aby účastníci řízení byli bez pochybností srozuměni s důvody zastavení řízení a mohli zvážit, zda uplatní obranu proti rozhodnutí finančního arbitra o zastavení řízení.

53. Žalovaný se v nyní projednávané věci nepřeklenul přes toliko obecně koncipovanou argumentaci vztahující se k důvodům, pro které po žalobci podání požadoval ústního vysvětlení. Tím méně pak vysvětlil, jaké věcné i právní úvahy vycházející z hodnocení konkrétních zjištěných okolností odůvodňují nutnost řízení zastavit.
54. Pokud žalovaný v napadeném rozhodnutí odkázal na obsah výzvy ze dne 22. 1. 2019 č.j. FA/SR/ZP/878/2017-47 (v napadeném rozhodnutí nesprávně označené datem 22. 11. 2018), v níž finanční arbitr stanovil žalobci termín podání ústního vysvětlení s tím, že *„Předmětem ústního vysvětlení bude kromě bližšího vyjasnění okolností uzavření Pojistné smlouvy (včetně řádného vysvětlení toho, proč nedisponuje další dokumentací) i přezkoumání podmínek řízení, poučení Navrhovatele a jeho Zástupce o průběhu a zásadách řízení před finančním arbitrem a projednání možnosti smírného řešení sporu.“*, opomněl zdůvodnit, o jaké konkrétní okolnosti uzavření pojistné smlouvy má jít a především proč by měly být tyto okolnosti pro řešení sporu relevantní, resp. nevyložil, jaký význam pro věcné posouzení návrhu má mít požadované vysvětlení toho, že žalobce nedisponuje další dokumentací. Obdobně žalovaný neozřejmil, jaké skutečnosti týkající se průběhu smluvního vztahu chtěl zjišťovat a jak by jejich zjištění nebo naopak nezjištění mělo ovlivnit jeho další postup. Neuvedl také, jaké konkrétní okolnosti chtěl prověřovat pro účely posouzení subjektivní promlčecí doby. Zejména však soud postrádá odůvodnění potřeby těchto zjištění, resp. jejich relevanci v daném případě, především to, zda instituce uplatnila konkrétní námitku promlčení a proč finančním arbitrem zjištěné skutečnosti nepostačovaly k tomu, aby mohl případnou námitku promlčení posoudit.
55. Soudu není také zřejmé, z jakého konkrétního důvodu mělo být předmětem podání ústního vysvětlení přezkoumání podmínek řízení. Zkoumání podmínek řízení se obvykle soustředí na počátek řízení, neboť teprve po splnění těchto podmínek lze v řízení pokračovat a vydat rozhodnutí. Mezi podmínky řízení, které brání pokračování v řízení, patří zejména existence překážky věci zahájené nebo rozhodnuté, nedostatek věcné, místní, případně funkční příslušnosti, nezpůsobilost být účastníkem řízení či neexistence procesní způsobilosti. Byť nelze vyloučit, že nedostatek některých podmínek řízení může vyjít najevo až v průběhu řízení, žalovaný zřetelně neobjasnil, jakou podmínku či podmínky řízení měl v úmyslu posuzovat. Pokud snad měl na mysli zkoumání návrhu z hlediska příslušnosti finančního arbitra k rozhodování sporu, ani v tomto ohledu neuvedl konkrétní důvody, které by posouzení nedostatku této podmínky řízení mohly podpořit a opodstatnit požadavek na podání ústního vysvětlení. Údajné pochybnosti o žalobcově zájmu na vedení řízení před finančním arbitrem žalovaný založil na neurčité a zejména jen obecné argumentaci, že jiní právní zástupci, s nimiž má být v kontaktu též zástupce žalobce, který podle žalovaného podal podobný vzorový návrh na zahájení řízení, podávají vzorová vyjádření bez součinnosti s navrhovatelem. Pojal-li žalovaný, resp. finanční arbitr, konkrétní podezření, že ve skutečnosti došlo k postoupení práv a povinností z předmětné pojistné smlouvy, měl tyto své úvahy náležitě rozkrýt a opřít o konkrétní skutková či právní zjištění ve věci a nikoli jen spekulativně dovozovat, že zástupce žalobce se „možná“ snaží zamlčet právní jednání, jímž mělo dojít k postoupení pojistné smlouvy.
56. Zcela izolovaně a bez propojení se skutečně zjištěnými okolnostmi případu působí poukaz žalovaného na judikaturu Nejvyššího soudu týkající se posuzování neplatnosti smlouvy. Žalovaný v tomto ohledu nevyložil, jak by bylo možné tuto judikaturu aplikovat na daný případ, neboli jaké konkrétně specifikované skutkové okolnosti by bylo třeba ověřit a proč

dosavadní zjištění neumožňují provést výklad stran osoby uzavírající smlouvu na straně pojistitele.

57. Nepřezkoumatelná je též argumentace, že zástupce žalobce podává k finančnímu arbitrovi desítky vzorových návrhů i za jiné navrhovatele, které obsahují velké množství nepřesností a nesrovnalostí, případně nepravděpodobné totožné vyličení některých rozhodných skutečností. Soudu není vůbec zřejmé, jak tyto „zkušenosti“ finančního arbitra s postupy v jiných sporech mají souviset s projednávaným návrhem. Pokud finanční arbitr zjistil nesrovnalosti či nepřesné uvedení rozhodných skutečností v posuzované věci, měl na ně žalobce výslovně upozornit a následně vyhodnotit, zda takové nedostatky byly odstraněny a zda lze v řízení pokračovat. V tomto kontextu není jasné, z jakého důvodu žalovaný poukazoval na nepřesné citace, které měl obsahovat předmětný návrh na zahájení řízení, či na to, že v námitkách proti prvoinstančnímu rozhodnutí měl zástupce žalobce zjevně omylem uvést i jiné důvody neplatnosti pojistné smlouvy, než uvedl prvně. Jestliže žalovaný považoval tyto nesrovnalosti za relevantní pro posouzení návrhu, měl vyložit, jak se tyto nepřesnosti měly promítnout do hodnocení skutkového stavu věci a jaké zásadní mezery ve skutkových zjištěních fakticky představují. Žalovaný také nekonkretizoval údajný rozpor ve dvou předložených „Vyjádřeních klienta k produktové smlouvě“, jestliže jen obecně konstatoval, že tato vyjádření odpovídají na některé stejné otázky různým způsobem. Takto kusý popis skutkových zjištění nemůže obstát zejména proto, že z něj nevyplývá konkrétní validita pro celkové hodnocení skutkového stavu z hlediska jeho případných nedostatků a pro věc významných chybějících tvrzení.
58. Pokud žalovaný poukazoval na to, že obě strany sporu předkládaly různé verze smluvní dokumentace a že žalobce předložil finančnímu arbitrovi pouze žádost o sdělení informací o smlouvách, postrádá soud nejen konkretizaci skutkových zjištění v tomto ohledu, ale zejména zcela konkrétní úvahu o tom, proč má být nekonzistentnost předložené dokumentace důvodem zastavení řízení.
59. Žalovaný také blíže nevysvětlil, jakou relevanci má mít - dle jeho slov významné - specifikum předmětného řízení, a sice to, že hlavní formulář pojistné smlouvy neobsahuje zmínku o zahraniční právnické osobě, a to, že žalobce uzavřel s institucí více smluv. Tato opět jen obecná argumentační rovina neumožňuje přezkoumat vztah tohoto dílčího zjištění k potřebě poskytnutí součinnosti ze strany žalobce a k závěru finančního arbitra o zastavení řízení.
60. Konkrétní důvody podání ústního vysvětlení odůvodňující potřebu poskytnutí této formy součinnosti žalovaný neuvedl ani v souvislosti s výzvou ze dne 20. 2. 2019. Není totiž pravda, že v této výzvě vysvětlil, proč považuje předložené „Vyjádření klienta k produktové smlouvě“ za nedostatečné, a podání ústního vysvětlení tudíž za nezbytné. Obsahem této výzvy je sdělení finančního arbitra, že „*předložené „Vyjádření klienta k produktové smlouvě“ podepsané Navrhovatelem není dostatečným podkladem pro rozhodnutí ve věci a neodpovídá na veškeré relevantní skutečnosti, na které se chtěl finanční arbitr Navrhovatele dotázat (a případně k nim položit doplňující otázky). Navrhovatelem zaslané odpovědi nejsou v tomto řízení vzhledem k povaze řešené věci dostačující a konání ústního vysvětlení za účasti Navrhovatele a Zástupce Navrhovatele tedy považuje finanční arbitr i nadále za nezbytné.*“ Finanční arbitr tedy ani prostřednictvím této výzvy nekonkretizoval, jaké skutečnosti hodlá zjišťovat a proč považuje žalobcem zaslané odpovědi za nedostatečné. Ani implicitně tak nelze posoudit, zda finanční arbitr mohl následně přistoupit k zastavení řízení, nejsou-li zřejmé konkrétní důvody požadavku na poskytnutí

potřebné součinnosti žalobcem a není-li vyloženo, proč údajná chybějící tvrzení finančními arbitry neumožňují o návrhu meritorně rozhodnout.

61. Nepřezkoumatelný je též závěr žalovaného, že potřebnou součinnost nemohl poskytnout ani zástupce žalobce, který se k podání ústního vysvětlení dostavil dne 9. 5. 2019. Žalovaný vůbec neobjasnil, z jakého důvodu považuje osobní účast žalobce na podání ústního vysvětlení za nezbytnou. Z protokolu o podání ústního vysvětlení ze dne 9. 5. 2019 vyplývá, že finanční arbitr sdělil zástupci žalobce, že otázky připravené na jednání nelze zaslat písemně ani je předložit zástupci, a to za účelem získání objektivních odpovědí žalobce, resp. aby nebyl zmařen účel podání ústního vysvětlení. Soud považuje takovou argumentaci nejen za velmi obecnou, a to minimálně proto, že finanční arbitr nevysvětlil, proč by za účastníka řízení jednajícím zástupce měl poskytovat „neobjektivní“ či jinak zkreslené informace, především ale nepřijatelnou, neboť logicky teprve poté, kdy zástupce navrhovatele nebude znát odpověď na konkrétní položenou otázku, může finanční arbitr požadovat osobní účast navrhovatele na podání ústního vysvětlení. Tento přístup finančního arbitra vykazuje znaky libovůle, neboť není přípustné, aby finanční arbitr ignoroval vůli navrhovatele zvolit si pro řízení zástupce a s tímto zástupcem fakticky odmítal jednat při zjišťování skutkových okolností případu. Soudu není zřejmé, jak by mohl být zmařen účel podání ústního vysvětlení, pokud by otázky byly položeny zástupci žalobce, případně zaslány písemně. Nutno dodat, že navrhovatel v řízení před finančním arbitrem nemá postavení srovnatelné se svědkem, který vypovídá pod sankcí trestní odpovědnosti o tom, co svými smysly vnímal, a jehož výpověď proto nemůže být „nahrazena“ výpovědí jiné (zastupující) osoby.
62. Soud shrnuje, že finanční arbitr rozhodující v prvním stupni ani žalovaný, který převzal zcela obecnou argumentaci uvedenou v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, přezkoumatelným způsobem neodůvodnili zastavení řízení o návrhu žalobce, neboť dostatečně konkrétně nespécifikovali důvody vyžadované součinnosti a do konkrétních skutkových a právních úvah nepromítli zjištěný skutkový stav a jeho případnou (zásadní) neúplnost nebo nepřesnost. Řečeno jinak, finanční arbitr byl povinen nejprve zrekapitulovat učiněná a shromážděná skutková zjištění a na jejich podkladě vysvětlit potřebu tyto doplnit či upřesnit o konkrétní údaje a podklady, včetně nutnosti učinit tak právě formou podání ústního vysvětlení. Jedině tak by soud mohl posoudit, zda vyžadovaná součinnost byla skutečně potřebná, tedy zda její neposkytnutí zakládá důvod pro zastavení řízení podle § 14 odst. 1 písm. b) zákona o finančním arbitru.
63. Soud vzhledem k výše uvedenému zrušil napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí. Podle § 78 odst. 3 s.ř.s. soud zrušil i prvostupňové rozhodnutí, neboť důvody nepřezkoumatelnosti plně dopadají i na rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které předcházelo napadenému rozhodnutí. Žalovaný je v dalším řízení ve smyslu 78 odst. 5 s.ř.s. vázán právním názorem, který soud vyslovil a rozvedl výše. Pokud opětovně dospěje k závěru, že jsou splněny důvody pro zastavení řízení podle § 14 odst. 1 písm. b) s.ř.s., v nově vydaném rozhodnutí dostatečně konkrétním způsobem popíše skutková zjištění, která učinil a z nichž může objektivně vycházet, přičemž vyloží, jaké konkrétní údaje do mozaiky zjišťovaného skutkového stavu potřeboval v součinnosti se žalobcem doplnit a proč jsou další skutkové informace potřebné pro meritorní rozhodnutí. Zároveň se řádně a přezkoumatelným způsobem vypořádá s námitkami, které uvedl žalobce v průběhu řízení před finančním arbitrem.

64. Pro úplnost soud dodává, že se nemohl zabývat důvodností uplatněných žalobních námitek, jelikož ty se fakticky dotýkají otázek, s nimiž se žalovaný přezkoumatelným způsobem nevypořádal.
65. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, a proto mu soud přiznal náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem. Tyto jsou tvořeny zaplaceným soudním poplatkem za žalobu ve výši 3 000 Kč, dále náklady za zastoupení advokátem za dva úkony právní služby po 3 100 Kč (převzetí věci, sepsání žaloby), tedy 6 200 Kč a dva režijní paušály po 300 Kč podle ustanovení § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, celkem tedy 6 800 Kč, a dále částkou 1 428 Kč odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Celková výše žalobci přiznaných nákladů činí 11 228 Kč. Za důvodně vynaložené náklady řízení soud nepovažoval repliku k vyjádření žalovaného, neboť v ní žalobce neuvedl žádné relevantní argumenty vztahující se k věci samé.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 18. května 2021

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu